

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2015*

Muutoksenhaku — Polkumyynti — Tietynlaisen Armeniasta, Brasiliasta ja Kiinasta peräisin olevan alumiinifolion tuonti — Armenian tasavallan liittyminen Maailman kauppajärjestöön (WTO) — Asetuksen (EY) N:o 384/96 2 artiklan 7 kohta — Yhteensopivuus tullitariffeja ja kauppaa koskevan 1994 yleissopimuksen (GATT-sopimus) VI artiklan täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen kanssa

Asiassa C-21/14 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 16.1.2014,

Euroopan komissio, asiamiehinään J.-F. Brakeland, M. França ja T. Maxian Rusche, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

jota tukee

Euroopan parlamentti, asiamiehinään D. Warin ja A. Auersperger Matić, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

ja jossa valittajien vastapuolina ovat

Rusal Armenal ZAO, kotipaikka Jerevan (Armenia), edustajanaan asianajaja B. Evtimov,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään S. Boelaert ja J.-P. Hix, avustajinaan solicitor B. O'Connor ja avocat S. Gubel, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen ja K. Jürimäe sekä tuomarit A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari) ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: J. Kokott,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.2.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.4.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan komissio vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 5.11.2013 antaman tuomion Rusal Armenal v. neuvosto (T-512/09, EU:T:2013:571, jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla kyseinen tuomioistuin kumosi lopullisen polkumyynnitullin käyttöön ottamisesta tietyntyylisen Armeniasta, Brasiliasta ja Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan alumiinifolion tuonnissa ja tässä tuonnissa käyttöön otetun väliaikaisen tullin lopullisesta kantamisesta 24.9.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 925/2009 (EUVL L 262, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus) siltä osin kuin kyseinen asetus koskee Rusal Armenal ZAO:ta (jäljempänä Rusal Armenal).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

WTO:n oikeus

- 2 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1) Marrakechissa 15.4.1994 allekirjoitetun Maailman kauppajärjestön (WTO) perustamissopimuksen sekä sen liitteissä 1, 2 ja 3 olevat sopimukset (jäljempänä yhdessä WTO-sopimukset), joihin kuuluvat tullitariffeja ja kauppaa koskeva vuoden 1994 yleissopimus (EYVL 1994, L 336, s. 11; jäljempänä GATT 1994 -sopimus) sekä tullitariffeja ja kauppaa koskevan 1994 yleissopimuksen VI artiklan täytäntöönpanoa koskeva sopimus (EYVL 1994, L 336, s. 103; jäljempänä polkumyynnin vastainen sopimus).

GATT 1994 -sopimus

- 3 GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet myöntävät, että dumping, jonka avulla jonkin maan tuotteita tuodaan kaupaksi johonkin toiseen maahan alle tuotteiden normaaliarvon, on tuomittavaa, jos se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa huomattavaa vahinkoa sopimuspuolena olevan maan tuotannonalalle tai jos se viivästyttää merkittävästi kotimaisen tuotannonalan perustamista. Tätä artiklaa soveltaessa on katsottava, että jokin tuote on saatettu kauppaan jossakin tuontimaassa alle sen normaalin arvon, jos maasta toiseen viedyn tuotteen hinta on

- a) alhaisempi kuin samanlaisen tuotteen verrattavissa oleva hinta tavallisessa kaupankäynnissä, kun tuote on tarkoitettu viejään omaan kulutukseen;

– –”

- 4 GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohtaa koskevassa toisessa täydentävässä määräyksessä, joka sisältyy kyseisen sopimuksen liitteeseen I, määrätään seuraavaa:

”Sopimuspuolet myöntävät, että kun tuonti tapahtuu maasta, jossa kaupankäynti perustuu täysin tai lähes täysin valtion monopoliin ja jossa kaikki kotimaan hinnat ovat valtion määräämiä, hintojen vertailtavuuden määrittäminen ensimmäisen kohdan soveltamista varten voi olla erityisen vaikeaa ja että tällaisessa tilanteessa tuojina olevat sopimuspuolet voivat katsoa tarpeelliseksi ottaa huomioon mahdollisuuden, ettei täsmällinen vertailu mainitun maan sisäisten hintojen kanssa ole aina tarkoituksenmukaista.”

Polkumyynnin vastainen sopimus

- 5 Polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Polkumyynnin määrittely”, määrätään seuraavaa:

”2.1 Tämän sopimuksen tarkoittamassa mielessä tuotetta on katsottava myytävän polkumyynnillä, toisin sanoen saatettavan kaupaksi toiseen maahan normaaliarvoansa alempaan hintaan, jos maasta toiseen viedyn tuotteen vientihinta on alempi kuin tavanomaisessa kaupankäynnissä sovellettu vastaavan tuotteen vertailukelpoinen hinta silloin, kun tuote on tarkoitettu viejämään kulutukseen.

2.2 Silloin kun viejämään kotimarkkinoilla tavanomaisessa kaupankäynnissä ei myydä vastaavaa tuotetta tai kun viejämään kotimarkkinoiden erityisestä markkinatilanteesta tai myynnin vähäisyydestä johtuen – – tällaisen myynnin perusteella ei voida tehdä asianmukaista vertailua, polkumyyntimarginaali on määritettävä vertaamalla 2.1 kohdassa mainittua vientihintaa vastaavan tuotteen vertailukelpoiseen hintaan silloin, kun tuote on viety asianmukaiseen kolmanteen maahan, jos hinta on edustava, tai alkuperämaan tuotantokustannuksiin, joihin on lisätty kohtuullinen määrä hallinto-, myynti- ja muita kustannuksia sekä voittoa.

– –

2.7 Tämä artikla ei vaikuta GATT 1994 -sopimuksen [liitteessä I] olevan VI artiklan 1 kohtaa koskevaan toiseen täydentävään määräykseen.”

Unionin oikeus

Perusasetus

- 6 Pääasian tosiseikkojen tapahtumisaikaan säännökset Euroopan unionin toimenpiteistä polkumyyntiä vastaan sisältyivät polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumista 22.12.1995 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 384/96 (EYVL 1996, L 56, s. 1), sellaisena kuin se oli viimeksi muutettuna 21.12.2005 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2117/2005 (EUVL L 340, s. 17; jäljempänä perusasetus). Perusasetus on kumottu polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumista 30.11.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1225/2009 (EUVL L 343, s. 51).
- 7 Perusasetuksen viidennessä ja seitsemännessä perustelukappaleessa mainittiin seuraavaa:

”(5) Uusi sopimus polkumyynnimenettelystä eli [polkumyynnin vastainen sopimus] sisältää uudet ja yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat erityisesti polkumyynnimarginaalin laskemista, tutkimuksen vireillepanoa ja sen jälkeistä tutkimusta koskevia menettelyjä, mukaan lukien tosiasioiden vahvistaminen ja käsittely, väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottaminen, polkumyynnitullien määrääminen ja kantaminen, polkumyynnitoimenpiteiden soveltamisaika ja

tarkastelu ja polkumyynnitutkimukseen liittyvien tietojen luovuttaminen; muutosten laajuuden vuoksi ja uusien sääntöjen asianmukaisen ja avoimen soveltamisen varmistamiseksi yhteisön lainsäädäntö olisi mahdollisimman hyvin saatettava uusien sopimusten mukaiseksi;

--

- (7) Normaaliarvon määrittämiseksi muissa kuin markkinatalousmaissa vaikuttaisi perustellulta määritellä menettelysäännöt, joiden mukaan viitemaaksi soveltuva kolmas maa, joka on markkinatalousmaa, valitaan, ja ellei soveltuvaa kolmatta maata ole löydettävissä, olisi säädettävä siitä, että normaaliarvo voidaan vahvistaa millä tahansa muulla kohtuullisella perusteella”.
- 8 Mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa säädettiin, että ”tuotetta pidetään polkumyynnillä tuotuna, jos sen vientihinta yhteisöön on alempi kuin tavanomaisessa kaupankäynnissä käytettävä samankaltaisen tuotteen vertailukelpoinen hinta viejämaassa”.
- 9 Perusasetuksen 2 artiklan 1–7 kohdassa säädettiin polkumyynnin määrittelyä varten normaaliarvon laskentaa koskevista säännöistä. Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan normaaliarvo perustui tavallisesti viejamaan tavanomaisessa kaupankäynnissä maksettaviin hintoihin, kun taas kyseisen artiklan 7 kohdan mukaan muista kuin markkinatalousmaista peräisin olevassa tuonnissa käytettiin niin sanottua ”vertailumaa”-menetelmää. Viimeksi mainitussa säännöksessä säädettiin seuraavaa:

”a) Muussa kuin markkinatalousmaista [Albania, Armenia, Azerbaidžan, Georgia, Kirgisia, Moldova, Mongolia, Pohjois-Korea, Tadžikistan, Turkmenistan, Uzbekistan ja Valko-Venäjä] peräisin olevassa tuonnissa normaaliarvo määritetään kolmannessa maassa, joka on markkinatalousmaa, käytettävän hinnan tai laskennallisen arvon perusteella tai sellaisesta kolmannesta maasta muihin maihin, myös yhteisöön, vietäessä käytetyn hinnan perusteella taikka, jos tämä ei ole mahdollista, millä tahansa hyväksyttävällä perusteella, mukaan lukien samankaltaisesta tuotteesta tosiasiallisesti yhteisössä maksettu tai maksettava hinta, jota on tarvittaessa oikaistu kohtuullisella voittomarginaalilla.

--

b) Kazakstanista, Kiinan kansantasavallasta, Vietnamista ja muista kuin markkinatalousmaista, jotka tutkimusta vireille pantaessa ovat WTO:n jäseniä, peräisin olevaa tuontia koskevassa polkumyynnitutkimuksessa normaaliarvo määritetään 1–6 kohdan mukaisesti, jos voidaan yhden tai useamman tutkimuksen kohteena olevan tuottajan asianmukaisesti perusteltujen vaatimusten perusteella sekä c alakohdassa olevien perusteiden ja menettelyjen mukaisesti osoittaa, että kyseinen tuottaja tai kyseiset tuottajat toimivat markkinatalousolosuhteissa asianomaisen samankaltaisen tuotteen valmistuksen ja myynnin osalta. Muussa tapauksessa sovelletaan a alakohdan säännöksiä.

c) Edellä b alakohdan mukainen vaatimus on tehtävä kirjallisesti ja sen on sisällettävä riittävästi todisteita siitä, että tuottaja toimii markkinatalousolosuhteissa, mikä merkitsee, että

— yritysten hintoja, kustannuksia sekä tuotantopanoksia kuten raaka-aineita ja teknologian ja työvoiman kustannuksia, tuotantoa, myyntiä ja investointeja koskevat päätökset tehdään markkinoihin perustuvien tarjontaa ja kysyntää heijastavien viitteiden perusteella sekä ilman merkittävää valtion puuttumista tässä suhteessa, ja että kustannukset ja huomattavat tuotantopanokset heijastavat merkittävässä määrin niiden arvoa markkinoilla;

— yrityksillä on yksi ainoa selkeä kirjanpito, joka on riippumattoman tarkastuksen kohteena kansainvälisten kirjanpitonormien mukaisesti ja jota sovelletaan kaikkeen toimintaan;

- yritysten tuotantokustannuksiin ja taloudelliseen tilanteeseen ei kohdistu aiemmasta keskusjohtoisesta talousjärjestelmästä peräisin olevia merkittäviä vääristymiä, erityisesti varojen aliarvostuksen, muiden poistojen, vaihtokauppojen tai velkojen hyvittämisellä tapahtuneiden maksujen muodossa;
- kyseisiä yrityksiä koskee konkurssi- ja omaisuuslainsäädäntö, joka takaa yritysten toiminnan oikeusvarmuuden ja vakauden, ja
- valuuttojen muuntaminen suoritetaan markkinahintaan.

– –”

- 10 Perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan a alakohdan soveltamisen tapauksessa tietyt 9 artiklan 5 kohdassa säädettyt edellytykset täyttävillä tuojille voitiin viimeksi mainitun säännöksen perusteella määrittää yksilöllinen tulli.

Asetus (EY) N:o 2238/2000

- 11 Asetuksen N:o 384/96 muuttamisesta 9.10.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2238/2000 (EYVL L 257, s. 2) kolmannessa, neljännessä, viidennessä ja kuudennessa perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(3) [Perusasetuksen] 2 artiklan 7 kohdassa säädetään – –, että – – normaaliarvo voidaan määrittää markkinatalousmaihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti tapauksissa, joissa voidaan osoittaa, että tutkimuksen kohteena oleva yksi tai useampi tuottaja toimii markkinatalousolosuhteissa kyseisen tuotteen valmistuksen ja myynnin osalta.

(4) – – Vietnamin ja Kazakstanissa tapahtunut uudistuskehitys on perusteellisesti muuttanut kyseisten maiden talouksia ja johtanut markkinatalouden ehdoilla toimivien yritysten syntyyn. Tämän tuloksena näissä [maissa] ei enää ole niitä taloudellisia olosuhteita, joiden vuoksi vertailumaan menetelmää on käytetty.

(5) On aiheellista tarkistaa yhteisön polkumyynnin vastaista käytäntöä – – muuttuneiden taloudellisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi.

(6) On myös aiheellista myöntää samankaltainen kohtelu sellaisista maista peräisin olevalle tuonnille, jotka ovat asianomaista polkumyynnitutkimusta vireille pantaessa [WTO:n] jäseniä.”

Asian tausta

- 12 Rusal Armenal on Armeniaan sijoittautunut yhtiö, joka on valmistanut ja vienyt alumiinituotteita vuodesta 2000 lähtien.
- 13 Komissio aloitti 28.5.2008 tehdyn kantelun johdosta Armeniasta, Brasiliasta ja Kiinasta peräisin olevan tietynlaisen alumiinifolion tuontia koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn. Rusal Armenal kiisti perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan sovellettavuuden nyt käsiteltävässä asiassa, kun otetaan huomioon muun muassa Armenian tasavallan liittyminen 5.2.2003 Maailman kauppajärjestön perustamisesta Marrakechissa 15.4.1994 allekirjoitettuun sopimukseen. Lisäksi Rusal Armenal pyysi, että sille myönnetään markkinatalousolosuhteissa toimivan yrityksen asema tai perusasetuksen 9 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu yksilöllinen kohtelu.

- 14 Komissio antoi 7.4.2009 asetuksen (EY) N:o 287/2009 väliaikaisen polkumyöntitullin käyttöönotosta tietynlaisen Armeniasta, Brasiliasta ja Kiinan kansantasavallasta peräisin olevan alumiinifolion tuonnissa (EUVL L 94, s. 17). Turkki nimettiin vertailumaaksi normaaliarvon laskemiseksi niille vientiä harjoittaville tuottajille, joille ei myönnetty markkinatalousolosuhteissa toimivan yrityksen asemaa.
- 15 Komissio totesi markkinatalousolosuhteissa toimivat yrityksen aseman myöntämisestä Rusal Armenalille, ettei Armenian tasavaltaa voida pitää markkinatalousmaana, koska se mainittiin perusasetuksen alaviitteessä, johon kyseisen asetuksen 2 artiklan 7 kohdan a alakohdassa viitataan. Lisäksi komissio katsoi, ettei Rusal Armenal täyttänyt mainitun asetuksen 2 artiklan 7 kohdan c alakohdan toisessa ja kolmannessa luetelmakohdassa mainittuja kirjanpitoa ja tuotantokustannuksia koskevia perusteita. Komissio katsoi polkumyöntimarginaalin laskemisesta, että Rusal Armenal täytti yksilöllisen kohtelun saamisen edellytykset.
- 16 Neuvosto antoi 24.9.2009 riidanalaisen asetuksen, jossa se vahvisti kyseisen komission arvioinnin. Kyseisen asetuksen 20 perustelukappaleessa mainitaan toteamuksesta, jonka mukaan vaatimus markkinatalousolosuhteissa toimivan yrityksen aseman myöntämisestä Rusal Armenalille oli hylättävä, että ”Armenian on – nimenomaisesti mainittu kuuluvan muihin kuin markkinatalousmaihin perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan a alakohdan alaviitteessä”, että ”Maailman kauppajärjestöön kuuluvien muiden kuin markkinatalousmaiden vientiä harjoittavien tuottajien kohtelua käsitellään 2 artiklan 7 kohdan b alakohdassa” ja että ”näitä säännöksiä on tutkimuksessa noudatettu kaikilta osin –”.
- 17 Tässä tilanteessa riidanalaisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa otettiin käyttöön tietyistä Rusal Armenalin valmistamista alumiinituotteista kannettava 13,4 prosentin lopullinen polkumyöntitulli.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 18 Rusal Armenal vaati unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.12.2009 jättämällänsä kannekirjelmällä riidanalaisen asetuksen kumoamista.
- 19 Rusal Armenal esitti kanteensa tueksi viisi kanneperustetta. Unionin yleinen tuomioistuin tutki niistä ainoastaan ensimmäisen, joka oli SEUT 277 artiklan nojalla esitetty lainvastaisuusväite, joka perustui perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan, sen 2 artiklan 1–6 kohdan ja polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.1 ja 2.2 artiklan rikkomiseen ja joka on näin ollen merkityksellinen nyt käsiteltävän valituksen kannalta.
- 20 Rusal Armenal korosti ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä perusteluna sille, että unionin tuomioistuimet voivat valvoa toimen lainmukaisuutta polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklan kannalta, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tällainen mahdollisuus on olemassa, jos unionin toimessa viitataan nimenomaisesti WTO:n täsmällisiin määräyksiin tai jos unionin on katsottava panneen täytäntöön sille WTO:n järjestelmässä kuuluvan erityisen velvoitteen, ja mainitsi, että perusasetuksen viidennessä perustelukappaleessa viitattiin kyseiseen sopimukseen ja että kyseinen asetus oli annettu polkumyynnin vastaisen sopimuksen kyseisen artiklan perusteella unionin toimielimille kuuluvien velvoitteiden täytäntöön panemiseksi unionin oikeudessa.
- 21 Rusal Armenal selitti olennaisilta osin, ettei siihen voitu soveltaa perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukaista poikkeusta, koska kyseinen poikkeus ei ollut polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.7 artiklan, luettuna yhdessä GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohtaa koskevan toisen täydentävän määräyksen, joka sisältyy sen liitteeseen I, mukainen. Sen mukaan perusasetuksen 2 artiklan 7 kohta on polkumyynnin määrittelyn osalta polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.1 ja 2.2 artiklan mukaisen yleisen järjestelmän vastainen, koska siinä otetaan Armeniasta peräisin olevaa tuontia varten käyttöön poikkeus, josta ei ole määrätty polkumyynnin vastaisen sopimuksen määräyksissä.

- 22 Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen kanneperusteen ja kumosi tämän seurauksena riidanalaisen asetuksen siltä osin kuin se koski Rusal Armeniaa.

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

- 23 Unionin tuomioistuimen presidentin 24.4.2014 antamalla määräyksellä parlamentti hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia.
- 24 Komissio ja neuvosto vaativat, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - hylkää unionin yleisessä tuomioistuimessa esitetyn ensimmäisen kanneperusteen
 - palauttaa asian unionin yleiselle tuomioistuimelle toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen kanneperusteen ratkaisemiseksi ja
 - määrää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.
- 25 Rusal Armenal vaatii valituksen hylkäämistä sekä komission ja neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

- 26 Komissio esittää valituksensa tueksi kolme valitusperustetta.

Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin lausui kanteen ulkopuolelta

Asianosaisten lausumat

- 27 Komissio esittää ensimmäisellä valitusperusteellaan, että valituksenalaista tuomiota rasittaa oikeudellinen virhe siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin lausui Rusal Armenalin ensimmäisessä oikeusasteessa jättämässä kannekirjelmässä esittämästä perusasetuksen 2 artiklan 7 kohtaa koskevasta lainvastaisuusväitteestä.
- 28 Komission mukaan Rusal Armenal luopui lainvastaisuusväitteestä unionin yleisessä tuomioistuimessa antamassaan vastauksessa, jolloin sen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämän ensimmäisen kanneperusteen sisältö rajoittui komission mukaan yksinomaan siihen, että neuvosto oli loukannut unionin oikeuden mukaisen tulkinnan periaatetta.
- 29 Rusal Armenal kiistää komission väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 30 On huomautettava, ettei kaikkien Rusal Armenalin unionin yleisessä tuomioistuimessa kirjallisesti esittämien seikkojen tutkimisen perusteella voida todeta, että se olisi oikeudenkäynnin aikana luopunut SEUT 277 artiklan perusteella esitetystä perusasetuksen 2 artiklan 7 kohtaa koskevasta lainvastaisuusväitteestä.

- 31 Mainituista seikoista ilmenee nimittäin yhtäältä, että Rusal Armenal vaati unionin yleistä tuomioistuinta toteamaan, ettei perusasetuksen 2 artiklan 7 kohtaa voida soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa siitä syystä, että siihen sovellettavan normaaliarvon laskenta muista kuin markkinatalousmaista peräisin olevaa tuontia koskevien säännösten mukaisesti oli mainitun asetuksen 2 artiklan 1–6 kohdan sekä polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.1 ja 2.2 artiklan vastaista, ja toisaalta, että Rusal Armenal vetosi ensimmäisessä oikeusasteessa antamassaan vastauksessa edelleen nimenomaisesti SEUT 277 artiklaan ja ainoastaan täsmensi väitteitään tältä osin.
- 32 Tässä tilanteessa nyt käsiteltävässä valituksessa esitetty ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Toinen valitusperuste, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, koska se totesi, että perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdalla pantiin täytäntöön erityisiä velvoitteita, joihin unioni oli sitoutunut WTO:n järjestelmässä

Asianosaisten lausumat

- 33 Toisella valitusperusteellaan komissio moittii unionin yleistä tuomioistuinta olennaisilta osin tuomion Nakajima v. neuvosto (C-69/89, EU:C:1991:186) noudattamatta jättämisestä sillä perusteella, että tämä totesi valituksenalaisen tuomion 36 ja 53–55 kohdassa esitettyjen seikkojen perusteella, että unionin lainsäätäjä oli perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan antamisella tarkoittanut panna täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklalla ja GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohtaa koskevalla toisella täydentävällä määräyksellä, joka sisältyy kyseisen sopimuksen liitteeseen I, käyttöön otettuja erityisiä velvoitteita. Näin unionin yleinen tuomioistuin katsoi komission mukaan virheellisesti, että sen oli valvottava kyseisen asetuksen 2 artiklan 7 kohdan lainmukaisuutta WTO-sopimusten määräysten kannalta.
- 34 Tässä yhteydessä on todettava, että komission mukaan viimeksi mainitulla määräyksellä otetaan käyttöön markkinatalouksiksi muuttumassa oleviin siirtymätalouksiin sovellettava ”erityinen markkinatalousjärjestelmä”. Komission mukaan kyseinen erityisjärjestelmä ei perustunut mainittujen WTO-sopimusten tekstiin vaan oli osa unionin poliittista strategiaa, jolla pyrittiin palkitsemaan entisten valtiojohtoista kauppaa käyneiden maiden ponnistelut ja kannustamaan siirtymätalouksia talousuudistusten jatkamiseen ja kaupan vapauttamiseen.
- 35 Rusal Armenalin mukaan komission esittämä peruste sen määrittämiseksi, kuinka laajasti unionin tuomioistuimet valvovat toimien lainmukaisuutta WTO-sopimusten määräysten kannalta, perustuu virheellisesti pelkästään siihen, oliko unionin lainsäätäjä tarkoittanut panna täytäntöön erityisiä velvoitteita, joihin unioni oli sitoutunut WTO-järjestelmässä. Se katsoo, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on tutkittava myös se, viitataan ko kyseessä olevassa unionin toimessa nimenomaisesti WTO:n oikeuden täsmällisiin oikeussääntöihin, ja että tällainen viittaus voidaan todeta perusasetuksen viidennen perustelukappaleen sisällön perusteella.
- 36 Rusal Armenal katsoo joka tapauksessa, että kun unionin lainsäätäjä antoi mainitun asetuksen 2 artiklan säännökset normaaliarvon laskennasta, sen tarkoituksena oli tosiasiallisesti panna täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklan sekä GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohtaa koskevan toisen täydentävän määräyksen, joka sisältyy kyseisen sopimuksen liitteeseen I ja johon polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.7 artiklassa viitataan, olennaisilta osin samansisältöiset oikeussäännöt. Tällainen päätelmä perustuu sen mukaan keskeisiltä osin ensinnäkin saman asetuksen viidennen perustelukappaleeseen, toiseksi siihen, ettei unionin oikeudessa ole säädetty kyseisen toisen täydentävän määräyksen mukaisista markkinatalousmaan aseman tunnustamista koskevista perusteista poikkeavista perusteista, ja kolmanneksi siihen, ettei Armenian tasavallan WTO:hon liittymistä koskeviin asiakirjoihin sisälly mahdollisuutta poiketa polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.1 ja 2.2 artiklasta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 37 Aluksi on muistutettava, että kansainvälisen sopimuksen, jonka sopimuspuoli unioni on, määräyksiin voidaan vedota unionin johdetun oikeuden toimen kumoamista koskevan kanteen tai tällaisen toimen lainvastaisuutta koskevan väitteen tueksi ainoastaan kahden edellytyksen täytyessä eli jos yhtäältä kyseisen sopimuksen luonne ja rakenne eivät ole sen esteenä ja jos toisaalta kyseiset määräykset ovat sisällöltään ehdottomia ja riittävän täsmällisiä (ks. mm. tuomio neuvosto ym. v. Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tällaisiin määräyksiin voidaan vedota unionin tuomioistuimissa unionin toimen lainmukaisuuden arviointiperusteena ainoastaan, jos kyseiset kaksi edellytystä täyttyvät samanaikaisesti.
- 38 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, etteivät WTO-sopimukset luonteensa ja rakenteensa vuoksi lähtökohtaisesti kuulu niihin normeihin, joihin nähden unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta voidaan valvoa (ks. mm. tuomio Portugali v. neuvosto, C-149/96, EU:C:1999:574, 47 kohta; tuomio Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, 39 kohta ja tuomio LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, 44 kohta).
- 39 Tässä yhteydessä on mainittava unionin tuomioistuimen todenneen erityisesti, että jos katsottaisiin, että unionin lainsäädännön yhdenmukaisuuden varmistaminen WTO:n sääntöjen kanssa kuuluu suoraan unionin tuomioistuimille, unionin lainsäädäntö- tai täytäntöönpanoelimiltä vietäisiin liikkumavaraa, joka on unionin kauppakumppaneiden vastaavilla elimillä. On nimittäin selvää, että tietyt sopimuspuolet, joihin kuuluvat unionin tärkeimmät kauppakumppanit, ovat tehneet juuri WTO-sopimusten tavoitteen ja päämäärän valossa sen johtopäätöksen, että nämä sopimukset eivät kuulu normeihin, joihin nähden niiden tuomioistuimet valvovat niiden sisäisen oikeuden säännösten lainmukaisuutta. Tällaisen vastavuoroisuuden puuttumisen hyväksyminen voisi johtaa epätasapainoon WTO:n sääntöjen soveltamisessa (ks. mm. tuomio Portugali v. neuvosto, C-149/96, EU:C:1999:574, 43–46 kohta; tuomio FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 119 kohta ja tuomio LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, 46 kohta).
- 40 Unionin tuomioistuin on kuitenkin hyväksynyt kahdessa poikkeuksellisessa tilanteessa, joissa taustalla on unionin lainsäätäjän halu rajoittaa itse harkintavaltaansa WTO:n sääntöjen soveltamisessa, että unionin tuomioistuimet valvovat tarpeen vaatiessa unionin toimien ja niiden soveltamistoimien lainmukaisuutta WTO-sopimusten kannalta.
- 41 Ensinnäkin kyse on tilanteesta, jossa unionin tarkoituksena on ollut panna täytäntöön erityinen velvoite, johon se on sitoutunut kyseisillä sopimuksilla, ja toiseksi tilanteesta, jossa kyseessä olevassa unionin oikeuden toimessa nimenomaisesti viitataan WTO-sopimusten tiettyihin määräyksiin (ks. vastaavasti mm. tuomio Fediol v. komissio, 70/87, EU:C:1989:254, 19–22 kohta; tuomio Nakajima v. neuvosto, C-69/89, EU:C:1991:186, 29–32 kohta; tuomio Biret et Cie v. neuvosto, C-94/02 P, EU:C:2003:518, 73 kohta ja tuomio neuvosto ym. v. Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, 56 kohta).
- 42 Nyt käsiteltävässä asiassa on muistutettava, että unionin yleinen tuomioistuin mainitsi valituksenalaisen tuomion 36 kohdassa polkumyynnin vastaisen sopimuksen asemaa unionin oikeusjärjestyksessä koskevan tarkastelun yhteydessä ensin perusasetuksen viidennestä perustelukappaleesta ilmenevän, että unioni oli antanut kyseisen asetuksen täyttääkseen kansainväliset velvoitteensa, ja katsoi sitten, että unionin oli tarkoitus panna mainitun asetuksen 2 artiklalla, jonka otsikko on ”Polkumyynnin määrittely”, täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklaan sisältyvät erityiset velvoitteet, jotka myös koskevat polkumyynnin olemassaolon määrittelyä.
- 43 Tässä tilanteessa on tarkastettava, rasittaako valituksenalaista tuomiota komission väittämällä tavalla oikeudellinen virhe siltä osin kuin siinä tehdään perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdasta mainittu päätelmä.

- 44 Tästä on aluksi mainittava, että unionin tuomioistuin on tietyissä tilanteissa tunnustanut, että WTO:n polkumyynnin vastainen järjestelmä saattoi olla poikkeus yleisestä periaatteesta, jonka mukaan unionin tuomioistuimet eivät voi valvoa unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta siltä kannalta, olivatko ne WTO-sopimusten määräysten mukaisia (ks. vastaavasti tuomio *Nakajima v. neuvosto*, C-69/89, EU:C:1991:186, 29–32 kohta; tuomio *Petrotub ja Republica v. neuvosto*, C-76/00 P, EU:C:2003:4, 55 ja 56 kohta ja tuomio *neuvosto ym. v. Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, 59 kohta).
- 45 Jotta tällainen poikkeus voitaisiin hyväksyä yksittäistapauksessa, on kuitenkin vielä osoitettava oikeudellisesti riittävällä tavalla, että lainsäätäjällä on ilmaissut tahdon panna unionin oikeudessa täytäntöön erityinen velvoite, johon se on sitoutunut WTO-sopimuksissa.
- 46 Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa, tältä kannalta ei riitä, että kyseessä olevan unionin toimen perusteluista ilmenee yleisesti, että kyseinen toimi on annettu ottaen huomioon unionin kansainväliset velvoitteet. Sen sijaan riitautetusta unionin oikeuden säännöksestä on voitava päätellä, että sillä pannaan unionin oikeudessa täytäntöön WTO-sopimukseen perustuva erityinen velvoite.
- 47 Perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdasta on huomautettava aluksi, että jatkona saman asetuksen seitsemännessä perustelukappaleessa mainitulle siinä otetaan käyttöön erityinen normaaliarvon laskentaa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen järjestelmä muista kuin markkinatalousmaista, mukaan lukien Armenia, peräisin olevaa tuontia varten. Mainitun kohdan a alakohdassa säädetään tällaiseen tuontiin liittyen, että normaaliarvo määritetään kolmannessa maassa, joka on markkinatalousmaa, käytettävän hinnan tai laskennallisen arvon perusteella tai sellaisesta kolmannesta maasta muihin maihin, myös unioniin, vietäessä käytetyn hinnan perusteella taikka, jos tämä ei ole mahdollista, millä tahansa hyväksyttävällä perusteella, mukaan lukien samankaltaisesta tuotteesta tosiasiallisesti unionissa maksettu tai maksettava hinta, jota on tarvittaessa oikaistu kohtuullisella voittomarginaalilla. Lisäksi saman kohdan b alakohdassa säädetään, että muista kuin markkinatalousmaista, jotka tutkimusta vireille pantaessa ovat WTO:n jäseniä, peräisin olevaa tuontia koskevassa polkumyynnitutkimuksessa normaaliarvo määritetään 1–6 kohdan mukaisesti, jos voidaan osoittaa, että kyseinen tuottaja tai kyseiset tuottajat toimivat sen c alakohdassa tarkoitetuissa markkinatalousolosuhteissa asianomaisen samankaltaisen tuotteen valmistuksen ja myynnin osalta.
- 48 Tässä yhteydessä on mainittava, että perusasetuksen 2 artiklan 7 kohta ilmentää unionin lainsäätäjän tahtoa ottaa kyseessä olevalla alalla käyttöön unionin oikeusjärjestyksessä noudatettava omanlainen lähestymistapa.
- 49 Kuten perusasetuksen muuttamisesta annetun asetuksen N:o 2238/2000 johdanto-osasta ilmenee, niistä WTO:n jäsenmaista, jotka eivät ole markkinatalousmaita, peräisin olevaan tuontiin sovellettavat perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan säännökset perustuvat näet siihen, että kyseisissä maissa on talousuudistusten jälkeen perustettu markkinatalousolosuhteissa toimivia yrityksiä.
- 50 Koska polkumyynnin vastaiseen sopimukseen ei sisälly erityissääntöjä tällaiseen luokkaan kuuluvista maista, yhtäältä perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan sääntöjen, jotka koskevat niistä WTO:n jäsenmaista, jotka eivät ole markkinatalousmaita, peräisin olevaa tuontia, ja toisaalta polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklan sääntöjen ei voida osoittaa vastaavan toisiaan. Tästä seuraa, ettei perusasetuksen mainittua säännöstä voida pitää toimenpiteenä, jolla on tarkoitus panna unionin oikeusjärjestyksessä täytäntöön WTO-sopimuksissa hyväksytty erityinen velvoite.
- 51 Tällaista toteamusta ei voida saattaa kyseenalaiseksi polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2.7 artiklan perusteella, kun se luetaan yhdessä GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan 1 kohtaa koskevan toisen täydentävän määräyksen, joka sisältyy kyseisen sopimuksen liitteeseen I ja johon mainitussa artiklassa viitataan, kanssa. Sen lisäksi, ettei kyseiseen toiseen täydentävään määräykseen sisälly mitään

täsmällistä sääntöä normaaliarvon laskennasta, se koskee ainoastaan tilanteita, joissa kaupankäynti perustuu täysin tai melkein täysin valtion monopoliin ja joissa kaikki kotimaan hinnat ovat valtion määrittämiä.

- 52 Mainittua toteamusta ei voida saattaa kyseenalaiseksi myöskään sillä perusteella, että perusasetuksen viidennen perustelukappaleen mukaan polkumyynnin vastaisen sopimuksen määräykset olisi saatettava ”mahdollisimman hyvin” osaksi unionin oikeutta. Kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 44 ja 46 kohdassa, kyseinen ilmaisu on ymmärrettävä siten, että vaikka unionin lainsäätäjän aikomus oli ottaa polkumyynnin vastaisen sopimuksen määräykset huomioon perusasetuksen antamisen yhteydessä, se ei kuitenkaan ilmaissut tahtoa saattaa kaikkia sen määräyksiä osaksi mainittua asetusta. Päätelmä, jonka mukaan perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdalla pyritään panemaan täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklan sisältämät erityiset velvoitteet, ei voi näin ollen missään tilanteessa perustua kyseisen perustelukappaleen sanamuotoon erikseen tarkasteltuna.
- 53 Tässä tilanteessa on todettava, kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 50 ja 51 kohdassa, että unionin lainsäätäjä käytti lainsäädäntövaltaansa niistä WTO:n jäsenmaista, jotka eivät ole markkinatalousmaita, peräisin olevaan tuontiin sovellettavan normaaliarvon laskennan osalta siten, että se valitsi unionin oikeusjärjestyksessä noudatettavan omanlaisen lähestymistavan, eikä unionin lainsäätäjän tahtoa panna perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan antamisella täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklaan sisältyviä erityisiä velvoitteita voida siten osoittaa.
- 54 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se ratkaisi tämän toisin.
- 55 Tässä tilanteessa nyt käsiteltävän valituksen toinen valitusperuste on hyväksyttävä.
- 56 Niinpä valituksenalainen tuomio on kumottava kokonaisuudessaan tarvitsematta tutkia komission valituksensa tueksi esittämää kolmatta valitusperustetta, jonka mukaan toimielinten välisen institutionaalisen tasapainon periaatetta loukattiin.

Kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa

- 57 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklassa määrätään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun ja voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.
- 58 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuin katsoo, että Rusal Armenalin ensimmäinen kanneperuste, jolla vaaditaan riidanalaisen asetuksen kumoamista, voidaan ratkaista lopullisesti.
- 59 Tässä yhteydessä on mainittava, ettei nyt käsiteltävässä asiassa ole osoittautunut olevan kyse kummastakaan edellä 41 kohdassa tarkoitettusta poikkeuksellisesta tilanteesta. Kuten yhtäältä edellä 53 kohdassa on todettu, unionin lainsäätäjän tahtoa panna perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan antamisella täytäntöön polkumyynnin vastaisen sopimuksen 2 artiklaan sisältyviä erityisiä velvoitteita ei voida osoittaa. Toisaalta mainitun asetuksen 2 artiklan 7 kohdassa ei viitata nimenomaisesti mihinkään täsmälliseen polkumyynnin vastaisen sopimuksen määräykseen, eikä saman asetuksen viidenteen perustelukappaleeseen sisältyvä yleinen viittaus kyseisen sopimuksen määräyksiin sellaisenaan riittä tällaisen viittauksen toteamiseen (ks. vastaavasti tuomio Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, 52 kohta; tuomio FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 113 ja 114 kohta ja tuomio neuvosto ym. v. Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, 58 kohta).

- 60 Tässä tilanteessa Rusal Armenalin ensimmäinen kanneperuste, jolla vaaditaan riidanalaisen asetuksen kumoamista, on hylättävä, koska lainsäätäjällä on antanut unionin tuomioistuinten tehtäväksi valvoa Rusal Armenalin valmistamia tavaroita koskevan normaaliarvon laskennan lainmukaisuutta ainoastaan perusasetuksen 2 artiklan 7 kohdan valossa.
- 61 Koska unionin yleinen tuomioistuin ei tutkinut Rusal Armenalin kanteensa tueksi esittämiä toista, kolmatta, neljättä ja viidettä kanneperustetta, unionin tuomioistuin katsoo kuitenkin, ettei asia ole ratkaisukelpoinen.
- 62 Niinpä asia on palautettava unionin yleiseen tuomioistuimeen toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen kanneperusteen ratkaisemista varten.

Oikeudenkäyntikulut

- 63 Koska asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen, oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio Rusal Armenal v. neuvosto (T-512/09, EU:T:2013:571) kumotaan.**
- 2) **Asia palautetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen niiden kanneperusteiden ratkaisemiseksi, joista se ei ole lausunut.**
- 3) **Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset